

KERNCIJFERS
LANDBOUW

2023

Kerncijfers landbouw 2023

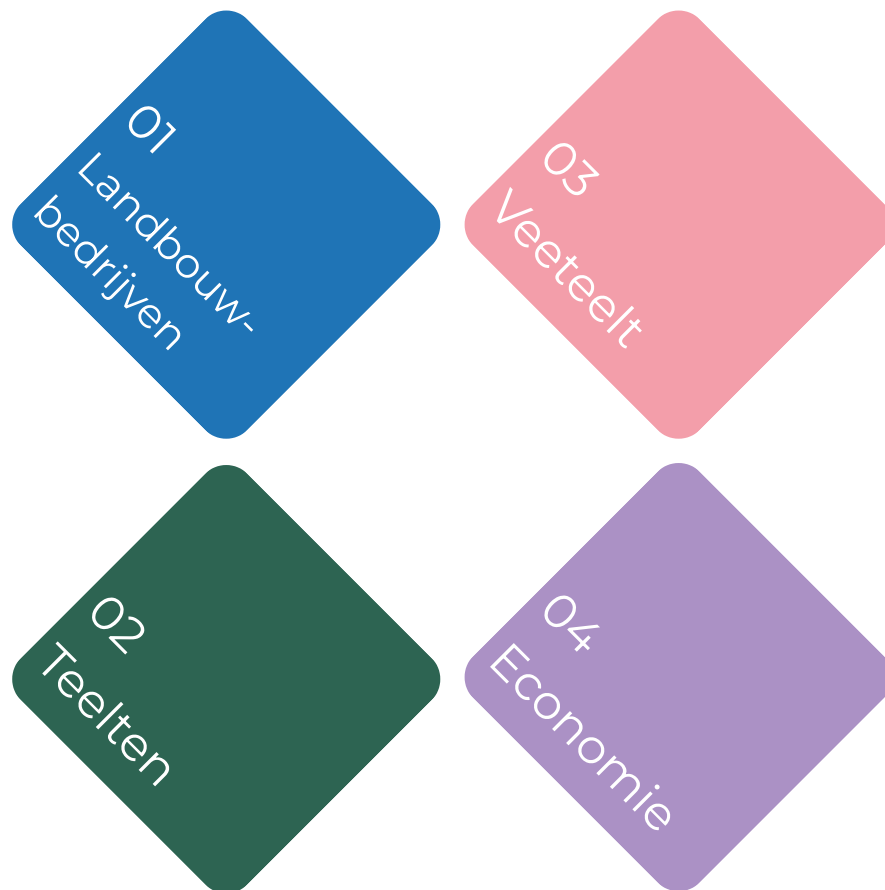
Met deze versie 'Kerncijfers landbouw 2023' biedt Statbel, het Belgische statistiekbureau, een overzicht van de huidige situatie en de recentste evoluties in de landbouw in ruime zin. Vier thema's worden besproken: de landbouwbedrijven, de teelten, de veeteelt en de economische aspecten van de landbouwsector.

Wilt u meer weten over onze statistieken?

U vindt heel wat relevante maatschappelijke en economische thema's terug op onze website www.statbel.fgov.be

Wenst u enkel naar onze landbouwpagina's te surfen?

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/landbouw-visserij>

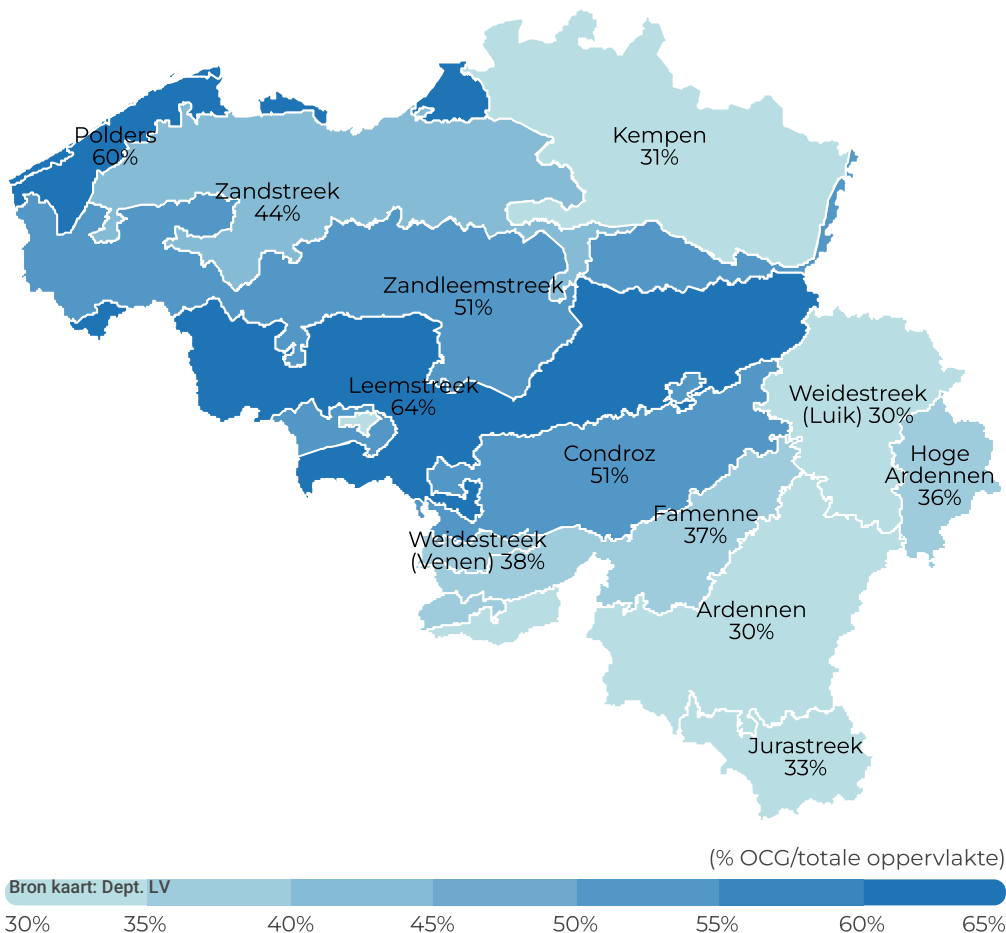
Landbouwbedrijven

01

Bodemgebruik

De oppervlakte cultuurgrond is goed voor 44,4% van de landoppervlakte van België. Dit aandeel stabiliseert zich al enkele jaren. De zandleemstreek, de leemstreek en Duinen-Polders blijven de meest bewerkte landbouwstreken.

Aandeel van de landbouw in de bodembezetting in 2022

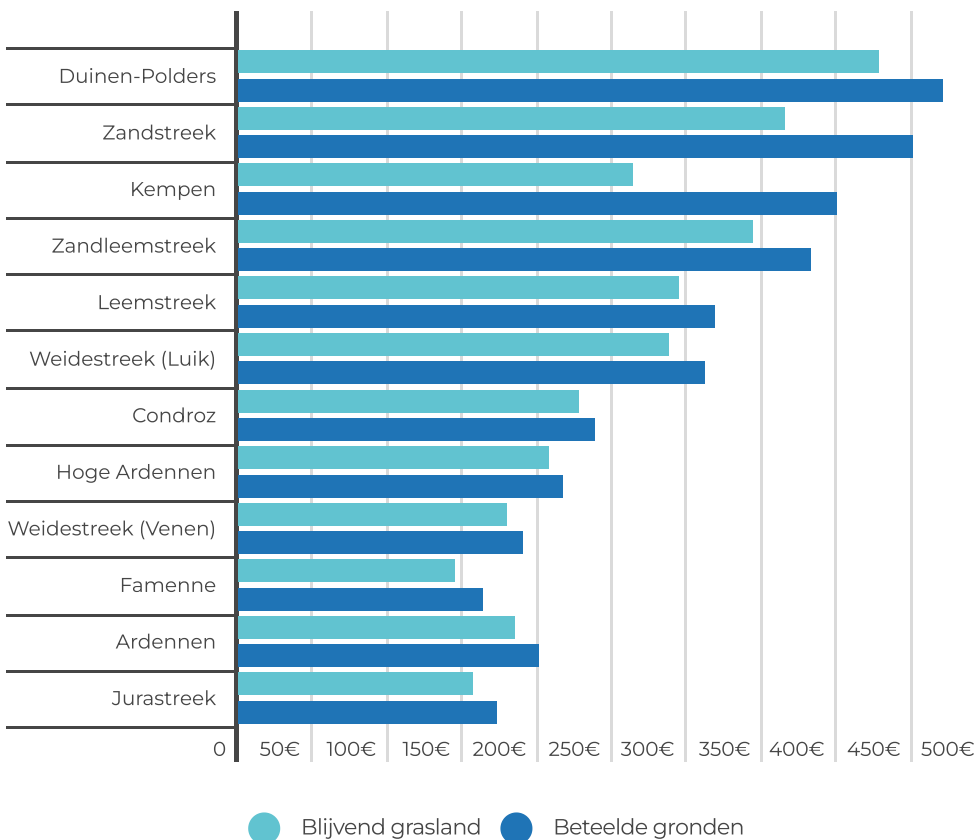

[Download data](#)

Pachten

In 2022 zijn de prijzen van de pachten met 2,2% gestegen voor betaalde grond en met 2,5% voor blijvend grasland ten opzichte van 2021. De prijzen blijven veel hoger in het noorden van het land. Gemiddeld zal een landbouwer in het Vlaams Gewest 68,3% meer betalen om betaalde grond te pachten. Betaalde gronden in de Duin-Polders en de zandstreek zijn het duurst van België. Blijvend grasland is ook in deze twee streken het duurst om te pachten.

Pachten in 2022

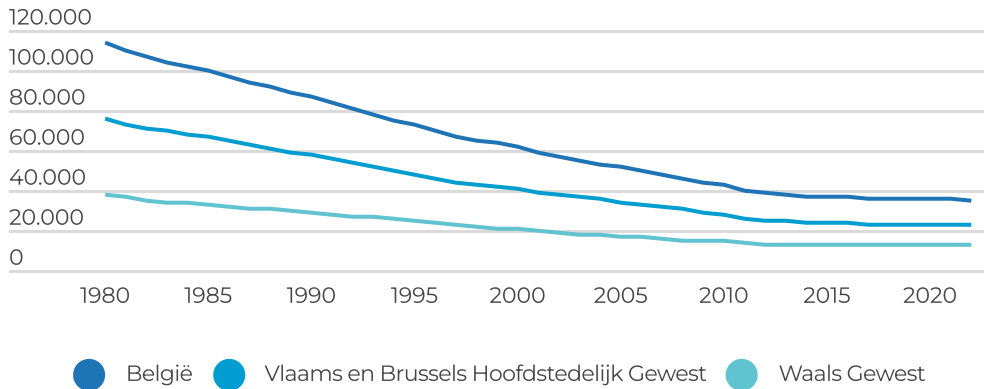
[Download data](#)

* Gegevens niet beschikbaar voor de Henegouwse Kempen

Evolutie van de landbouwbedrijven

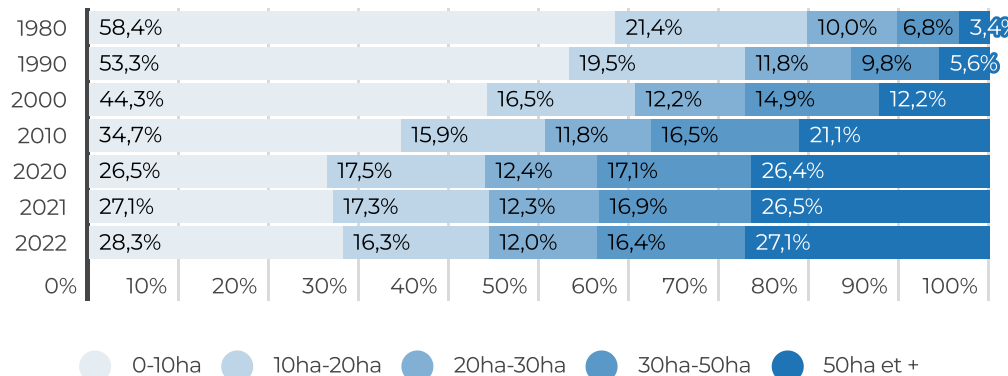
Sinds 1980 is de gemiddelde oppervlakte van de landbouwbedrijven verdriedubbeld. De gemiddelde oppervlakte ging van 12,49 ha in 1980 naar 38,7 ha in 2022. De schaalvergroting is meer uitgesproken sinds de jaren 90 en is ook meer uitgesproken in Vlaanderen dan in Wallonië.

Evolutie van het aantal landbouwbedrijven

Download data

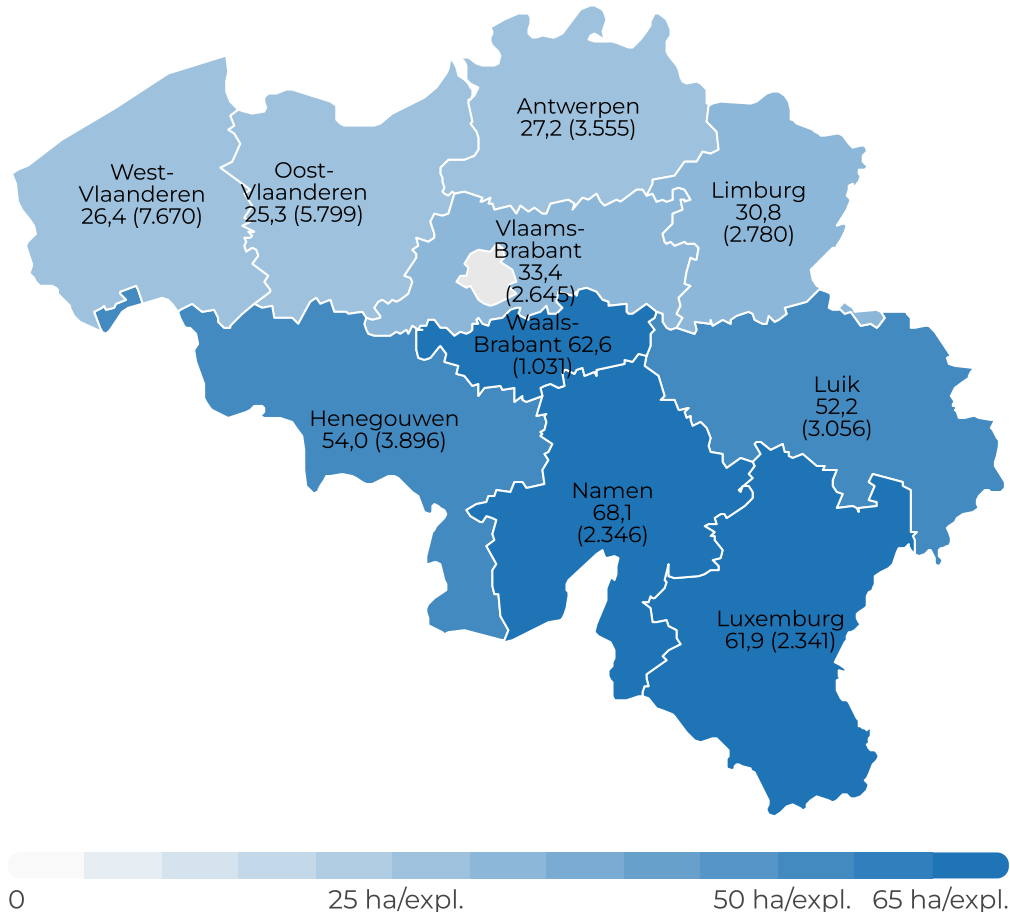
Grootte van de landbouwbedrijven

Download data

Met een relatief constante oppervlakte cultuurgrond is het aantal landbouwbedrijven in de loop der jaren dus alleen maar afgenomen. Deze trend zet zich voort in 2022, met een daling van het aantal landbouwbedrijven met 2,3% ten opzichte van 2021.

Gemiddelde grootte (en aantal) landbouwbedrijven in 2022

Download data

Landbouwtelling van 2020

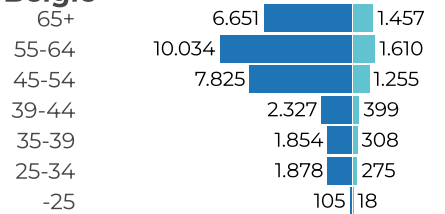
België in Europa

In december 2022 publiceerde Eurostat de eerste resultaten van de landbouwtelling van 2020. Deze gegevens maken het mogelijk om de productierichting van de Belgische landbouwbedrijven te vergelijken met het Europese gemiddelde.

Op basis van de productierichting van elk bedrijf bepaalt Eurostat de specialisatie van elk bedrijf. De bedrijven zijn ofwel gespecialiseerd in het telen van gewassen, gespecialiseerd in veeteelt, of gemengde bedrijven.

Leeftijdspyramide

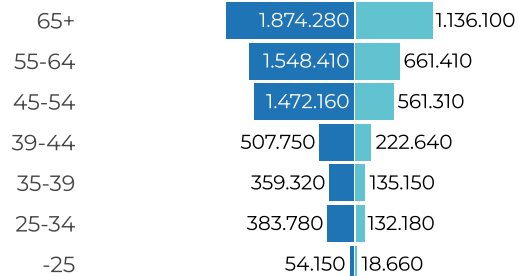
België

● Mannen ● Vrouwen

Download data

EU-27

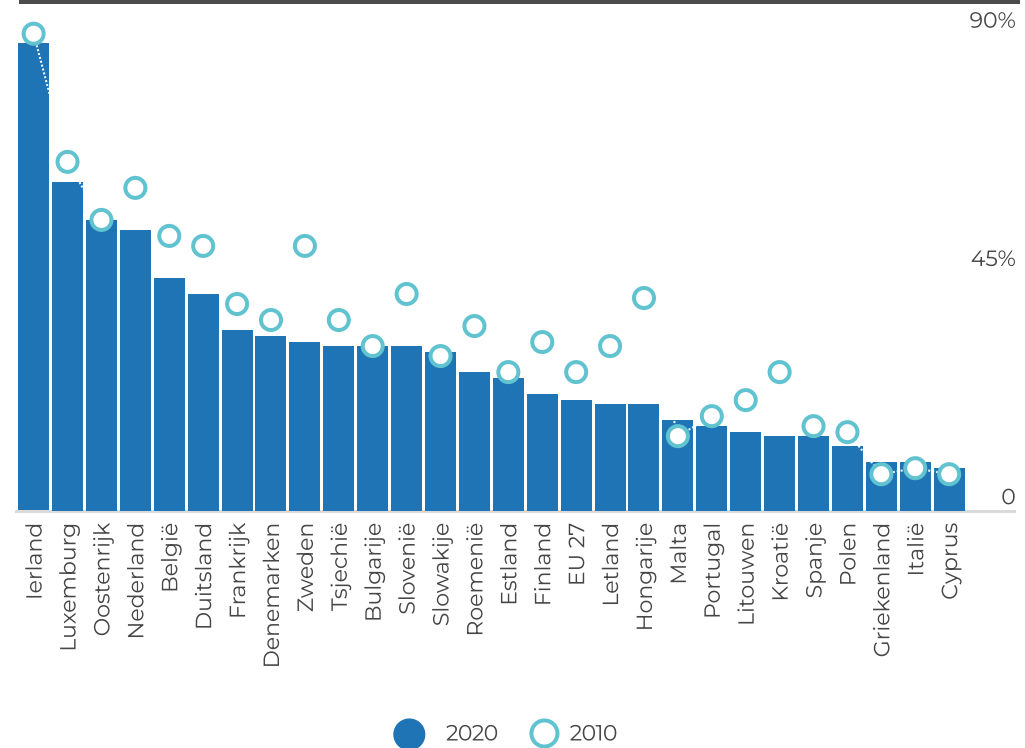

Download data

België onderscheidt zich door het aantal landbouwbedrijven die gespecialiseerd is in veeteelt. De prevalentie van dit type bedrijven neemt echter sneller af dan in de hele Europese Unie (2020 vs 2010).

Tot slot onderscheiden onze landbouwbedrijven zich ook door het profiel van de arbeidskrachten. Terwijl in Europa 68,4% van de bedrijfsleiders mannen zijn, stijgt dit percentage in België tot 85,2%. De twee leeftijds piramides laten zien dat het beroep veroudert.

Aandeel van landbouwbedrijven die in veeteelt gespecialiseerd zijn

Download data

02

Teelten

Oppervlakte cultuurgrond

In 2022 wordt meer dan de helft van de oppervlakte cultuurgrond (OCG) gebruikt voor diervoeding. In Wallonië is blijvend grasland de belangrijkste bron voor de veevoederproductie, terwijl het in de Vlaamse provincies, en dan vooral de provincie Antwerpen, voedergewassen zijn.

Ten opzichte van 2021 is de oppervlakte van deze gewassen gedaald maar het zijn de tuinbouwteelten die het meeste terrein verliezen.

De gewassen die hun oppervlakte zien groeien, zijn de droog geoogste peulvruchten en het braakland. Dat valt te verklaren door de invoer van de pre-ecoregelingen door Europa die het zaaien van gewassen die gunstig zijn voor het milieu, het klimaat en de biodiversiteit aanmoedigen.

Evolutie van de OCG tussen 2021 en 2022

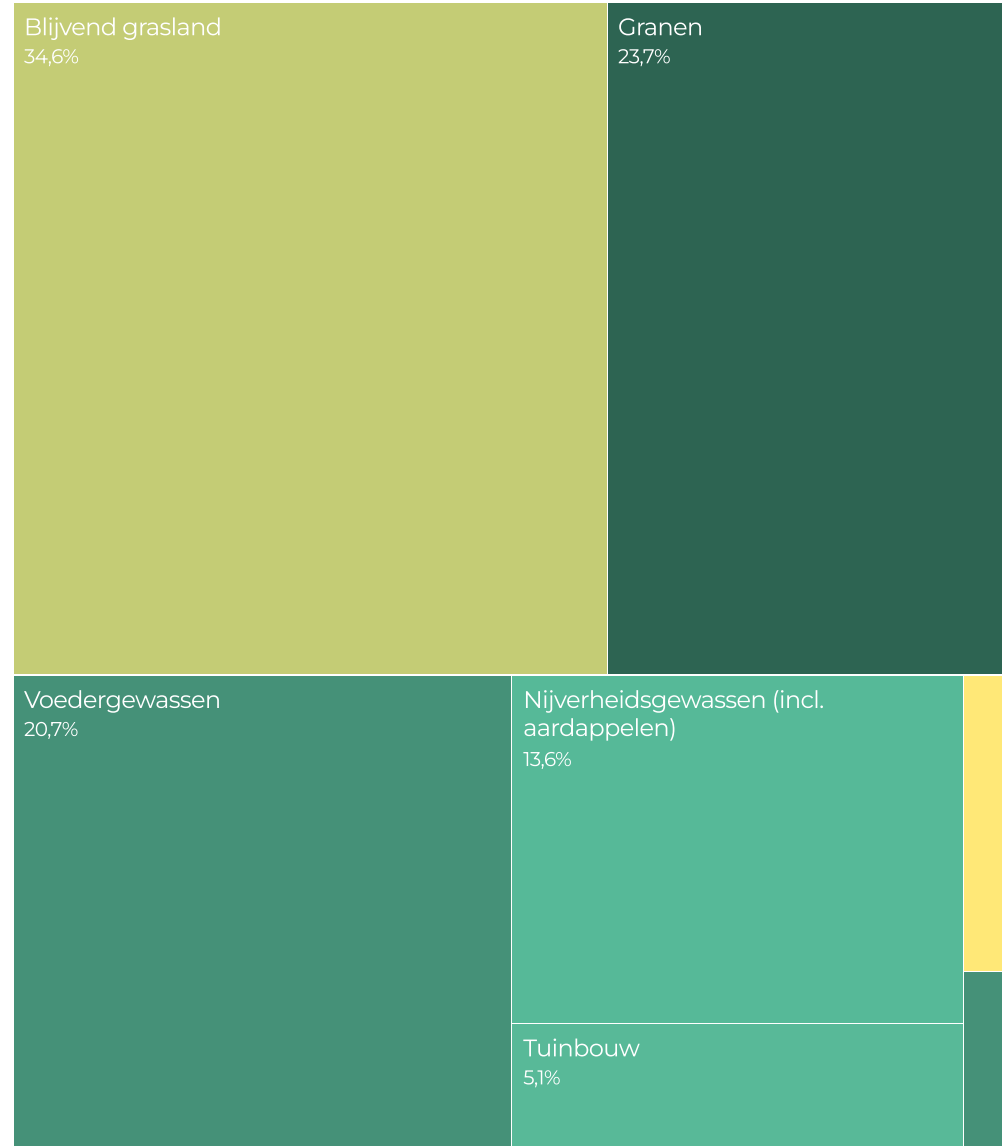

- Peulvruchten droog geoogst: +64,2%
- Braakland: +9,7%
- Granen: +4,1%
- Nijverheidsgewassen: +0,2%

- Tuinbouw: -10,5%
- Voedergewassen: -4,3%
- Blijvend grasland: -1,0%

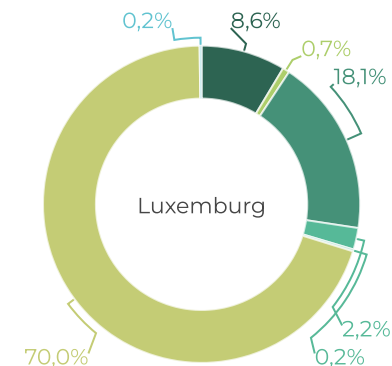
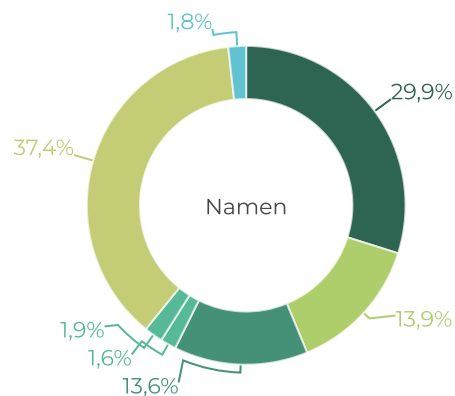
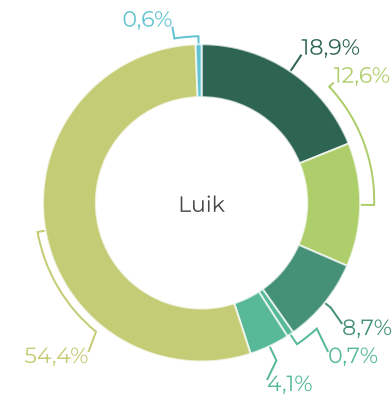
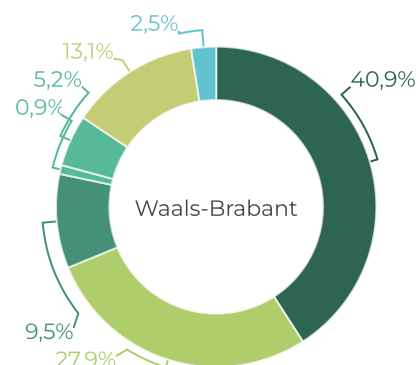
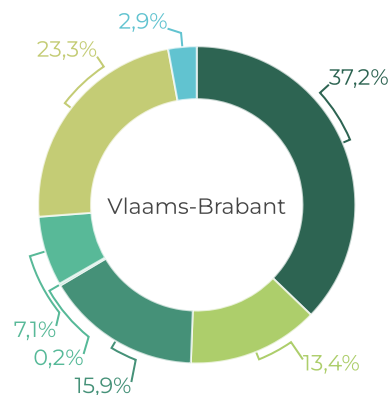
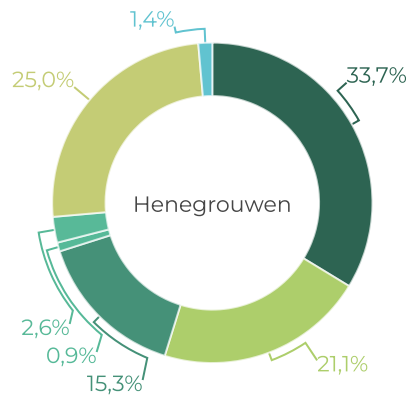
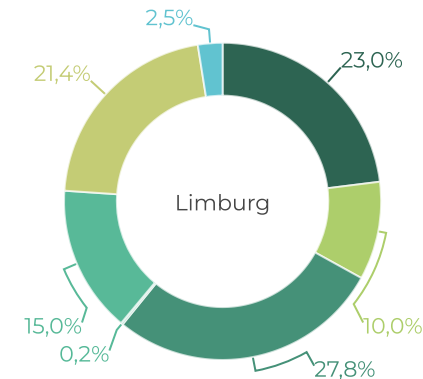
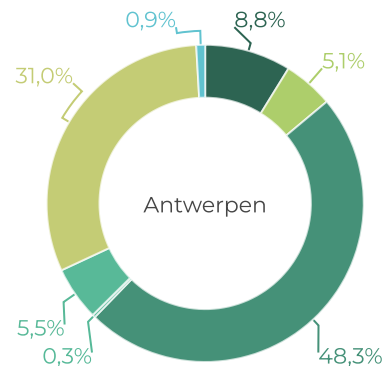
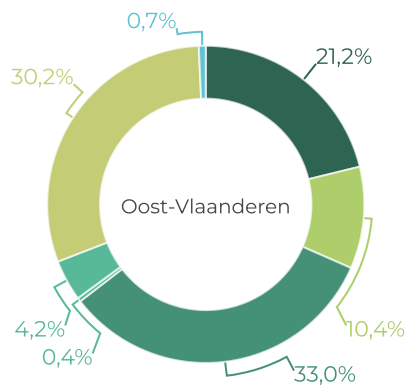
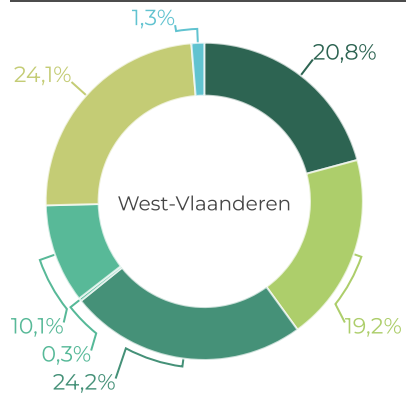

Oppervlakte cultuurgrond (OCG) 2022

Verdeling van de OCG per provincie (2022)

- Granen
- Nijverheidsgewassen en aardappelen
- Voedergewassen
- Peulvruchten droog geogst
- Tuinbouw
- Blijvend grasland
- Braakland

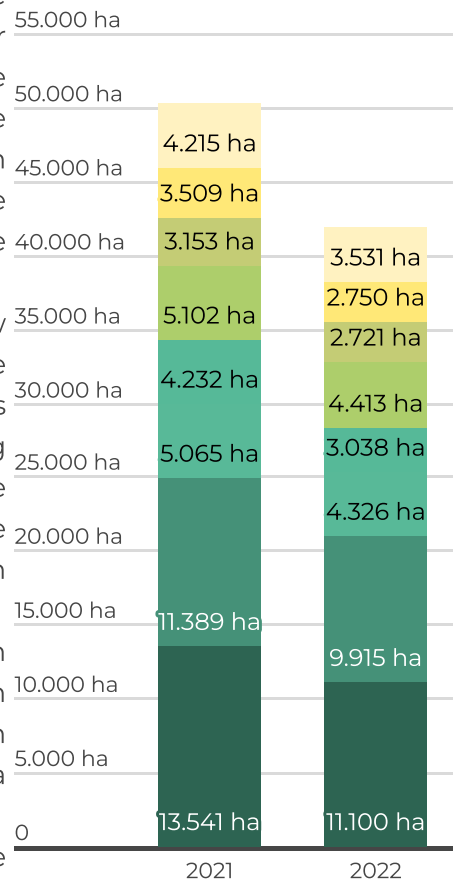
Tuinbouw

De Belgische tuinbouw vertegenwoordigt 5,1% van de oppervlakte cultuurgrond, maar neemt toch 19,6% van de productiewaarde van de landbouwsector voor zijn rekening. In het Vlaams Gewest en de provincie Luik bevinden zich de meeste tuinbouwbedrijven.

Dit jaar 2022 wordt de tuinbouw gekenmerkt door een significante daling van de oppervlaktes groenteteelt in open lucht. De stijging van de kosten en de voorgestelde contractprijzen hebben de producenten gedwongen om hun ingezaaide oppervlaktes te verkleinen. Het kleinfruit daarentegen blijft in 2022 aan terrein winnen (+11,2% ten opzichte van 2021). Tussen 2000 en 2022, is de oppervlakte daarvan bijna verzevenvoudigd.

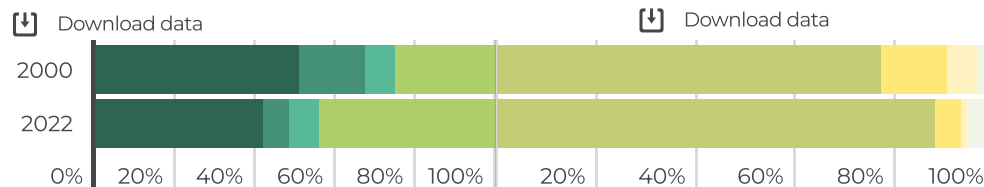
Tijdens dezelfde periode is de oppervlakte boomgaarden gestegen met 9,8%. Ten opzichte van 2021, bedraagt de stijging 1,8%, wat niet alleen positief is voor de peren, maar ook voor de appels, waarvan de oppervlakte voor het eerst in meer dan vijftien jaar niet is afgenomen.

Oppervlakte groenteteelt

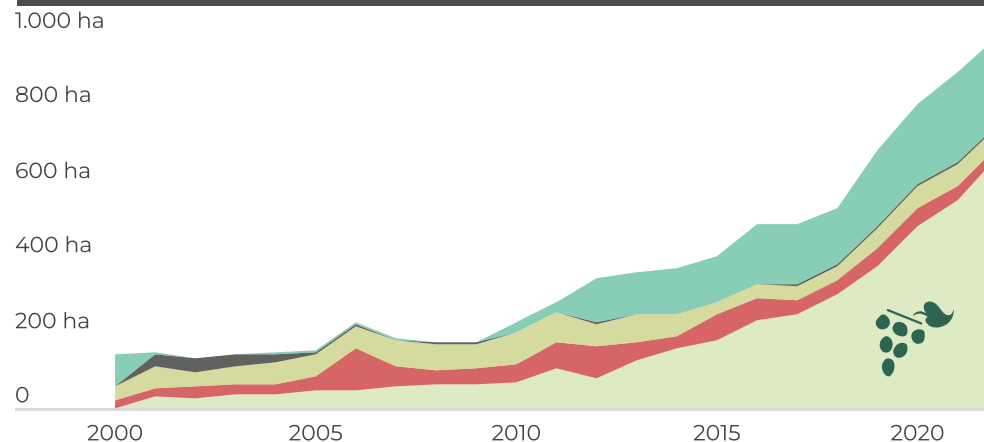

[Download data](#)

Evolutie van de oppervlakte boomgaard

Evolutie van de oppervlakte kleinfruit in openlucht

[Download data](#)

Granen voor de korrel

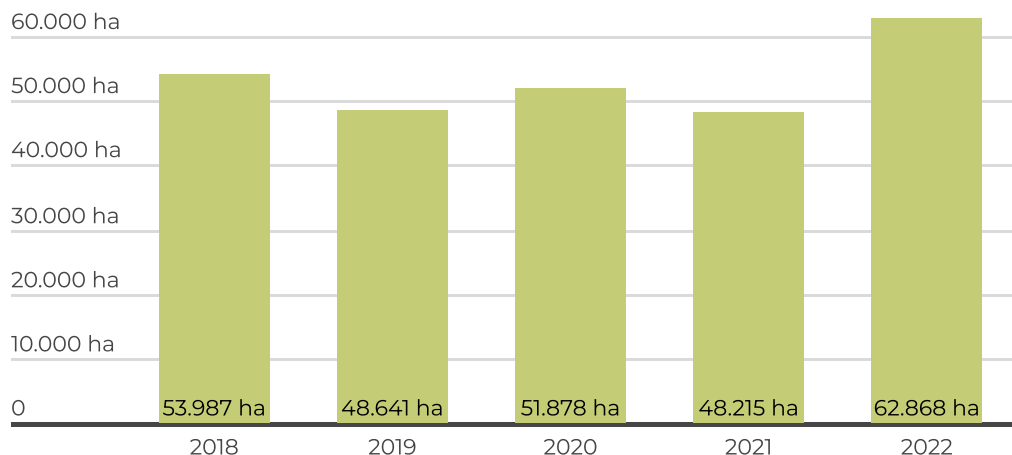
2022 was een historisch jaar voor de granen. In 2021 waren de prijzen al beginnen stijgen omwille van slechte oogsten in Noord-Amerika en Rusland. Die zijn nog verder toegenomen na de start van de oorlog in Oekraïne. De toename van het graanareaal dat in het voorjaar van 2022 werd ingezaaid houdt zeker verband met deze prijsstijging.

De teelt van zomertarwe is met 98,6% gestegen, die van zomergerst met +79,0%. Korrelmaïs heeft met +30,4% eveneens aan terrein gewonnen.

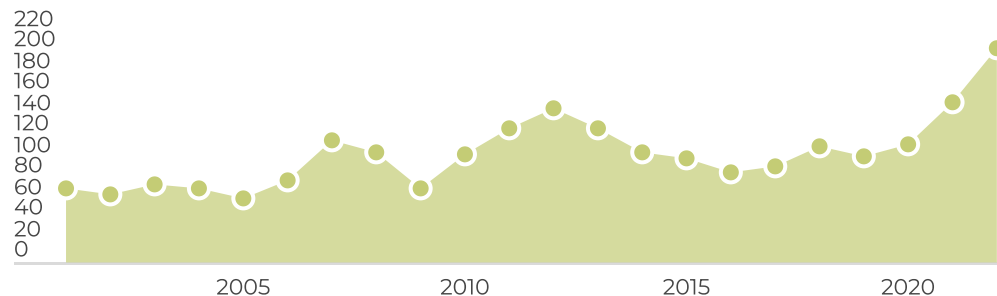
Anderzijds, is de opbrengst van wintertarwe en wintergerst gestegen ten opzichte van de vorige oogst. De groeiomstandigheden waren optimaal tijdens het groei- en oogstseizoen.

Tarwe blijft het belangrijkste geogste graan in België, maar maïs blijft aan terrein winnen.

Oppervlakte korrelmaïs tussen 2018 en 2022

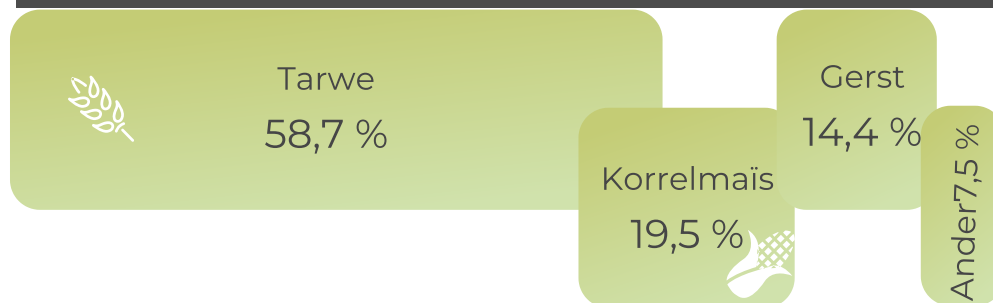

Prijnsindexcijfer van granen (basis 2015=100)

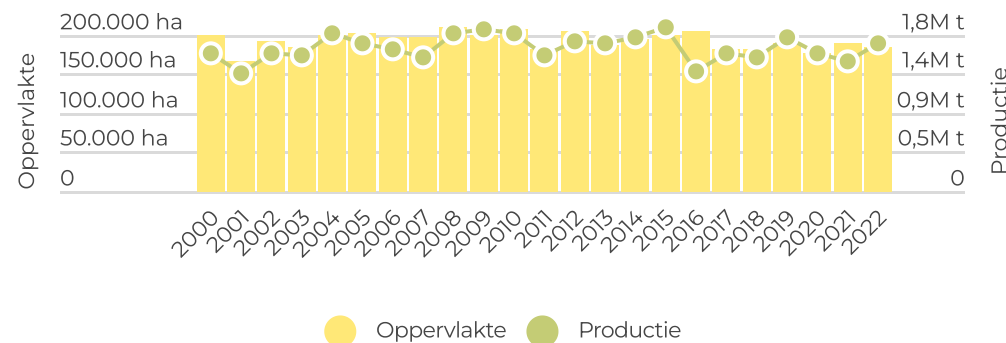

Download data

Verdeling van oppervlaktes granen voor de korrel (2022)

Evolutie van de oppervlakte en productie van wintertarwe (2000-2022)

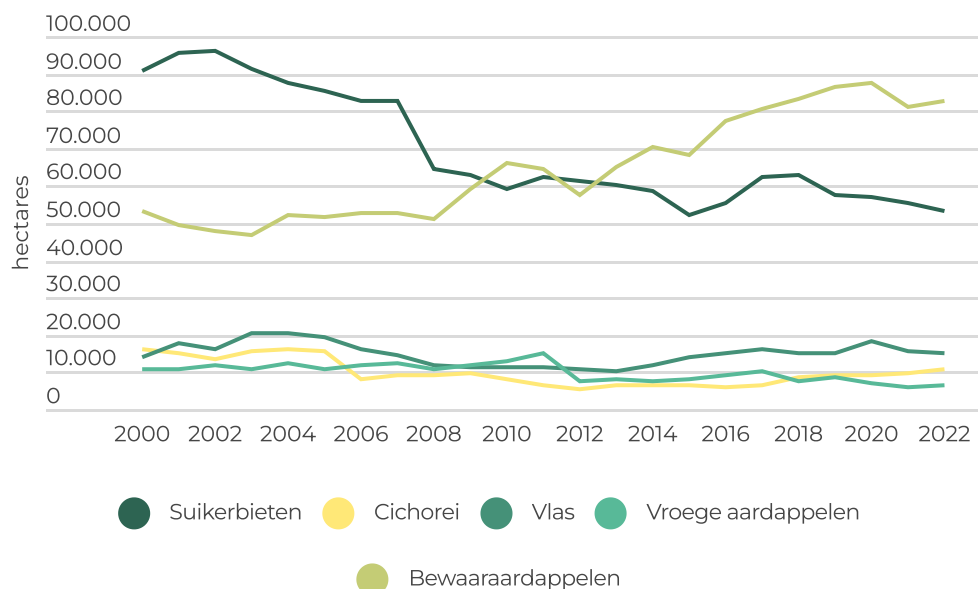
Download data

Nijverheidsgewassen en aardappelen

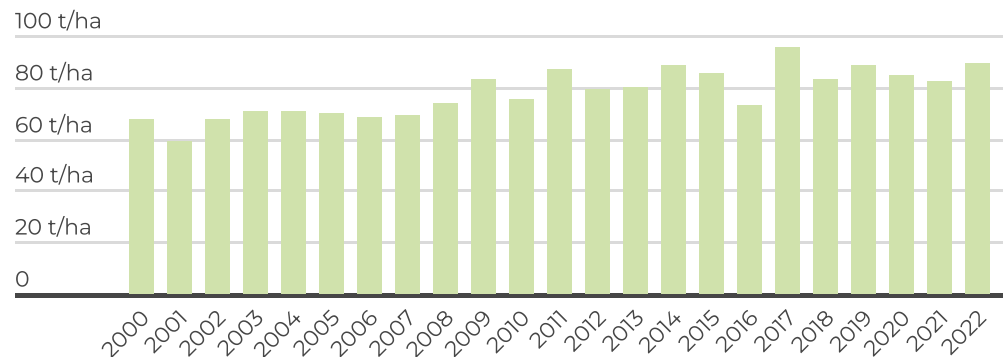
De teelt van bewaaraardappelen heeft in 2022 2,0% aan bijkomende oppervlakte gewonnen, na de daling van hun expansie in 2021. Deze stijging compenseert de slechte opbrengsten van het seizoen echter niet. De groei van knollen werd vertraagd door het gebrek aan regen vanaf juli.

De suikerbietenteelt daarentegen heeft kunnen profiteren van de grillen van het weer. De oppervlaktes van deze teelt zijn opnieuw afgenomen, maar de telers hebben geprofiteerd van hogere opbrengsten.

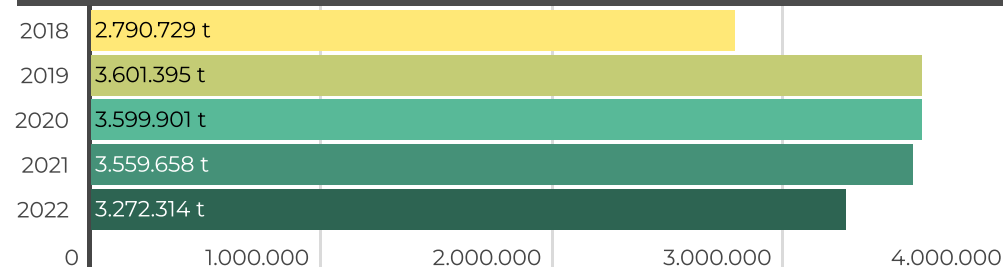
Evolutie van de nijverheidsgewassen en aardappelen

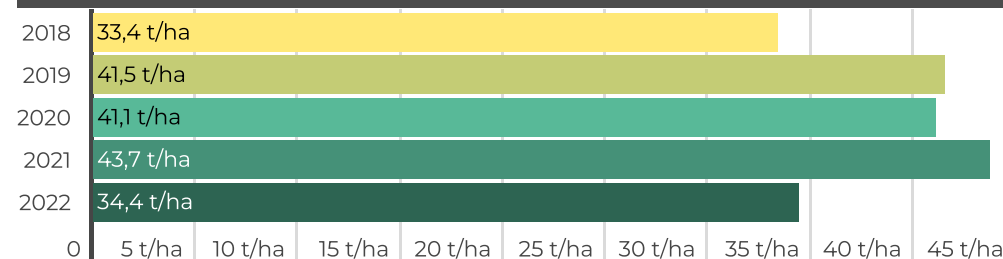
Opbrengst van de suikerbieten

Productie van bewaaraardappelen

Opbrengst van bewaaraardappelen

03

Veeteelt

Veeteelt in België

In België is één bedrijf op twee actief in veeteelt. De grote meerderheid van de pluimvee- en varkensstapels bevindt zich in het noorden van het land. Waalse landbouwbedrijven geven de voorkeur aan de rundveesector boven andere sectoren. West-Vlaanderen en Antwerpen zijn de provincies met het hoogste aantal dieren per eenheid cultuurgrond.

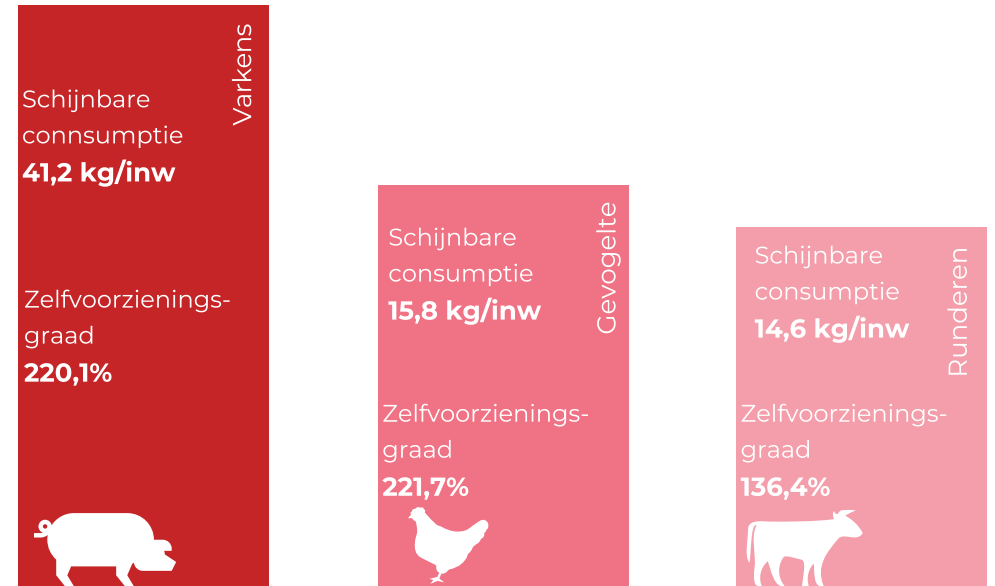
Wat de productiewaarde betreft, vertegenwoordigen runderen meer dan de helft van de waarde van de dierlijke productie, rekening houdend met zowel de vlees- als de melkproductie.

Over het algemeen produceert België meer vlees dan dat het consumeert. De zelfvoorzieningsgraad bedraagt meer dan 100% voor rundvlees, varkensvlees en vlees van gevogelte. Varkensvlees blijft het belangrijkste vlees dat in de handel wordt gebracht (schijnbare vleesconsumptie), met inbegrip van bereidingen op basis van varkensvlees zoals vleeswaren en bereide maaltijden.

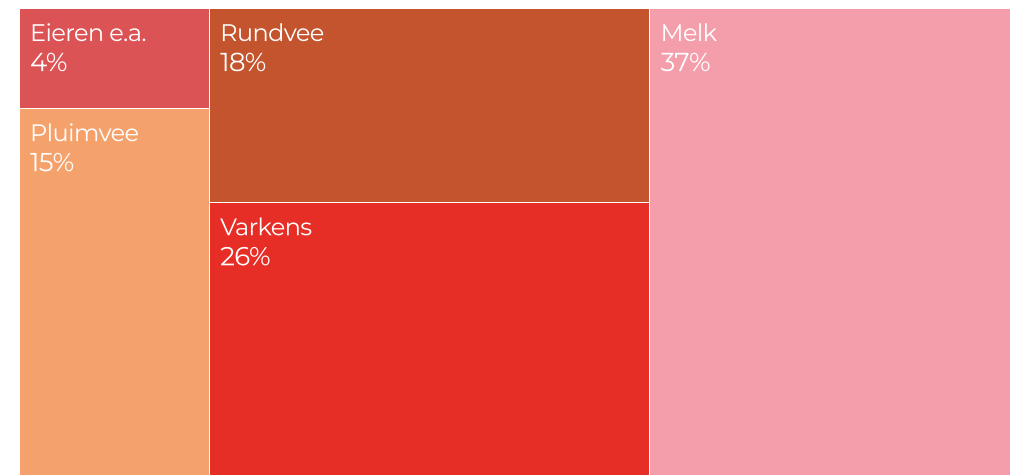
Veerbezetting (GVE/OCG) - 2020

Bevoorradingsbalans van vlees 2022

Verdeling van de waarde van de dierlijke productie in 2022

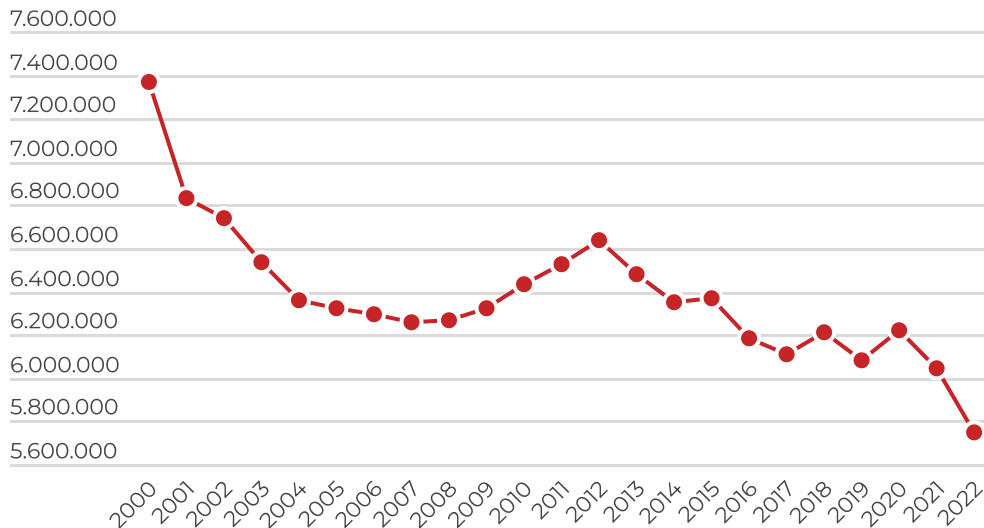
Varkens

In 2022 werd de varkenssector opnieuw erkend als een sector in crisis op federaal niveau.

In de nasleep van de crisissen van de Afrikaanse varkenspest en de Covid-19 zagen varkenshouders de prijzen kelderen. Pas in het tweede kwartaal van 2022 zijn de afzetprijzen weer beginnen te stijgen.

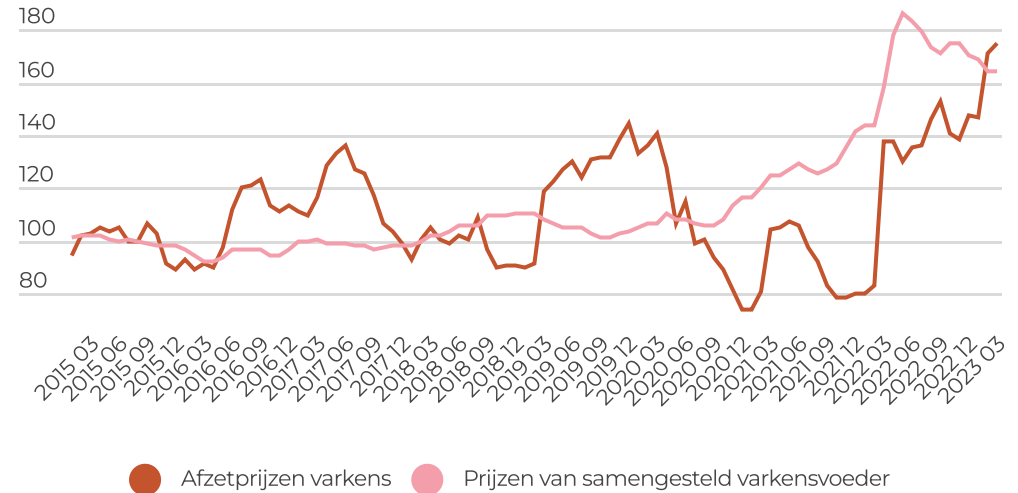
De varkenshouders hebben echter ook te kampen met stijgende kosten, inclusief de diervoeding. De bedreigingen voor de rendabiliteit van de sector hebben geleid tot een daling van de productie.

Evolutie van het aantal varkens 2000 - 2022

Download data

Indexcijfer van de afzetprijzen vs samengestelde voederindex (basis 2015=100)

Download data

Bevoorradingsbalans van varkensvlees 2022

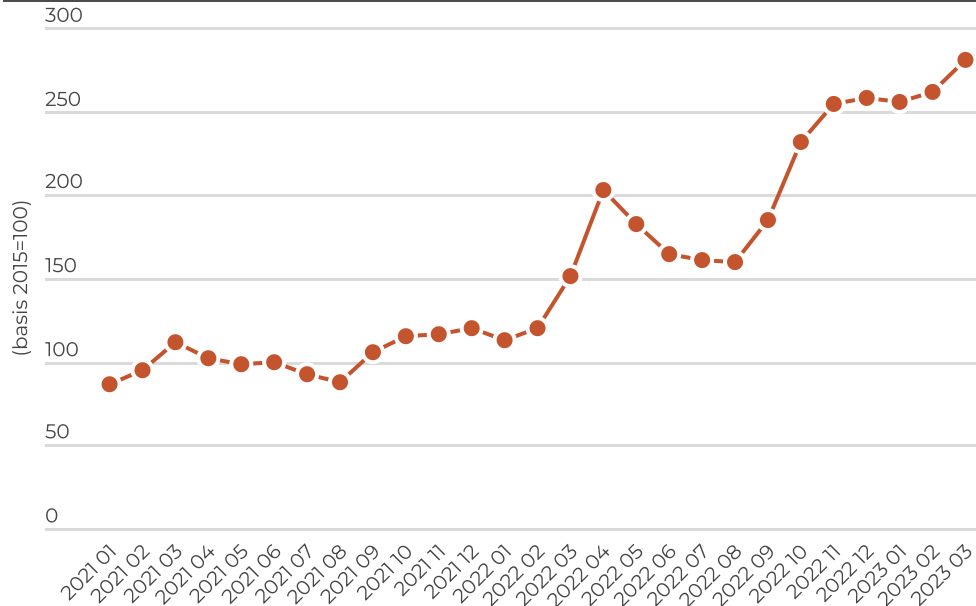

Pluimvee

Het aantal stuks pluimvee steeg licht met +0,3% in oktober 2022 ten opzichte van oktober 2021. 84,3% van de pluimveestapel situeerde zich in 2022 in Vlaanderen.

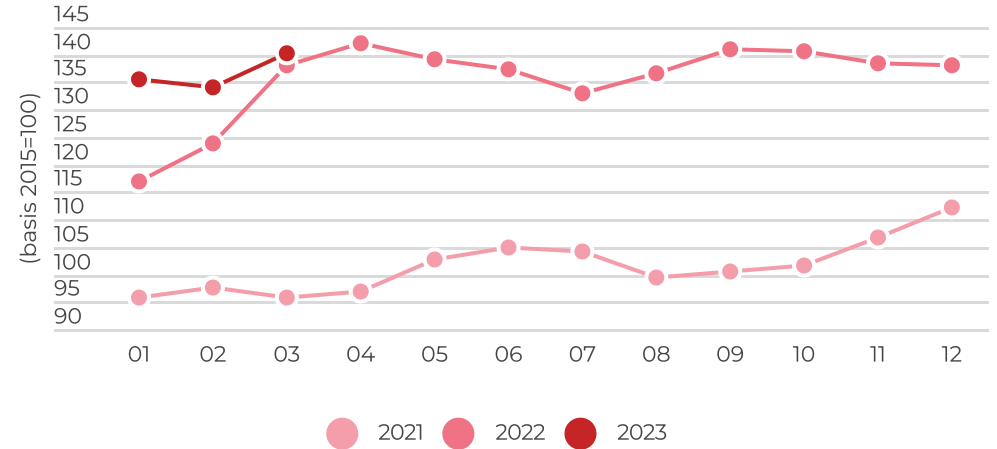
Als gevolg van de vogelgriep en hogere kosten is het aantal leghennen voor consumptie-eieren met -3,7% gedaald. Het aantal leghennen voor broedeieren en poeljen zijn daarentegen wel gestegen met resp. +3,7% en +6,1%. Omdat de afzetprijzen voor pluimvee zijn gestegen, wordt in de toekomst een toename van het pluimvee verwacht.

Indexcijfer van de afzetprijzen voor eieren

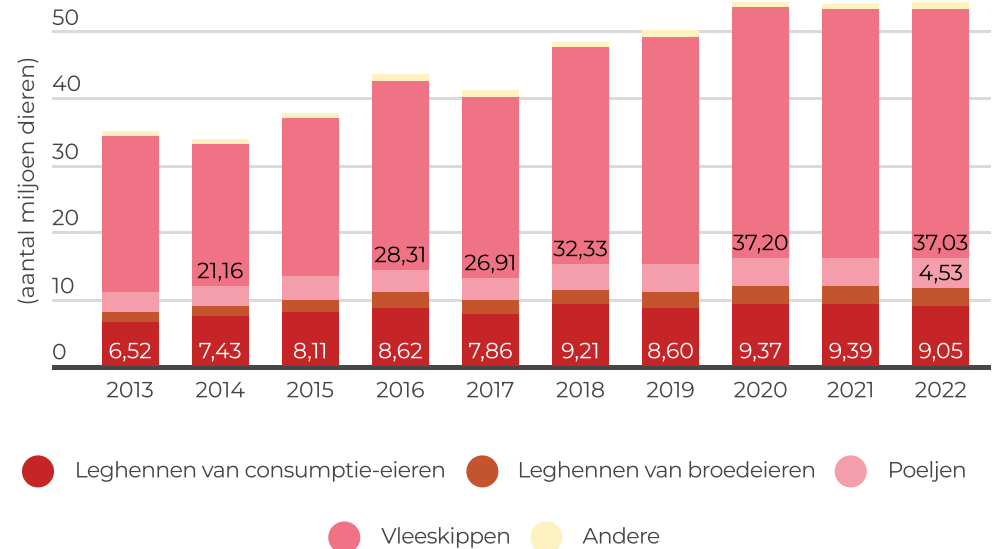
Download data

Indexcijfer van de afzetprijzen voor pluimvee

Download data

Pluimvee

Download data

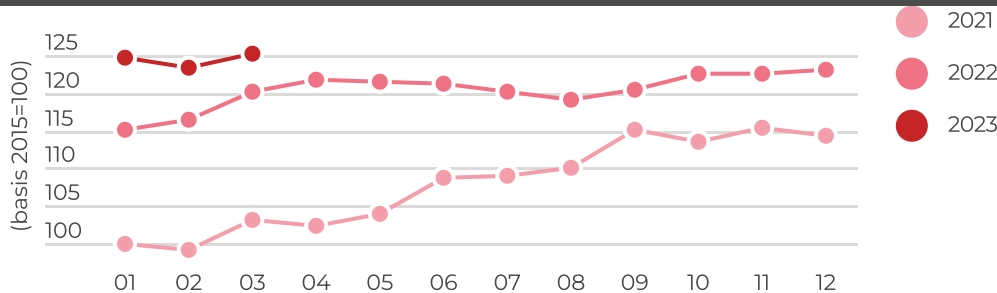
Rundvee

In 2022 daalde het gewicht van geslachte runderen met 3,6%. Rekening houdend met de buitenlandse handel steeg de Belgische rundveeproductie echter met 2,1%.

Het aantal vleesrunderen daalde met 1,7% tussen oktober 2021 en 2022. De karkasprijzen, zoals blijkt uit het Indexcijfer van de afzetprijzen, stijgen sinds 2021, maar dalen sinds de tweede helft van 2022.

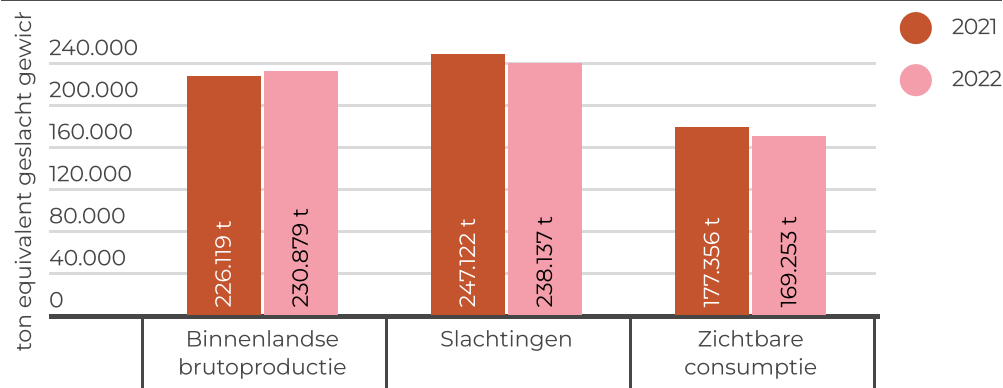
De melkveestapel is in dezelfde periode met 1,2% toegenomen, onder invloed van de zuivelmarkt.

Indexcijfer van de afzetprijzen voor runderen

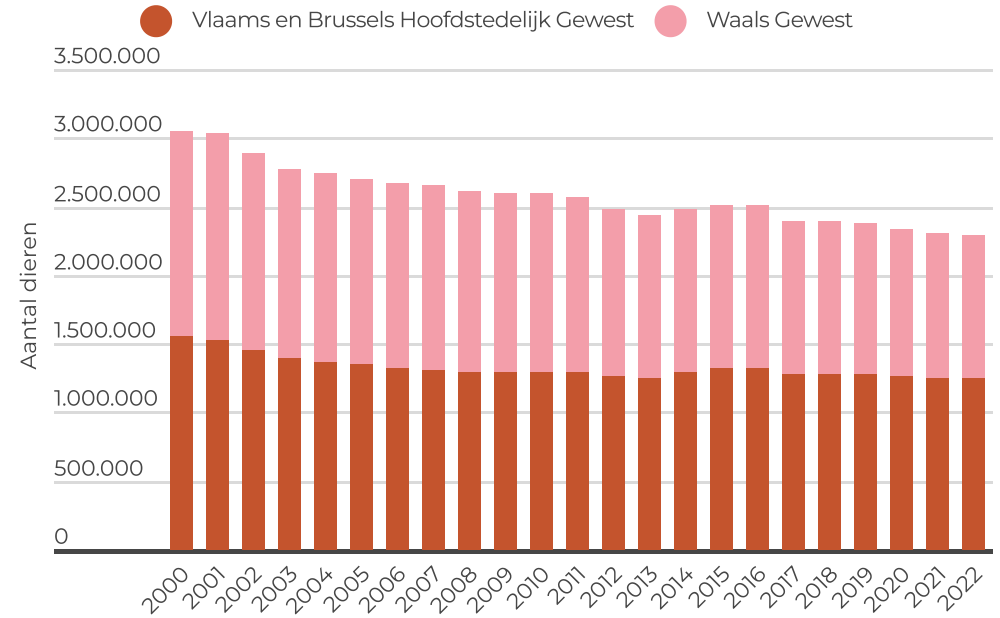
Download data

Bevoorradingsbalans runderen 2021 vs 2022

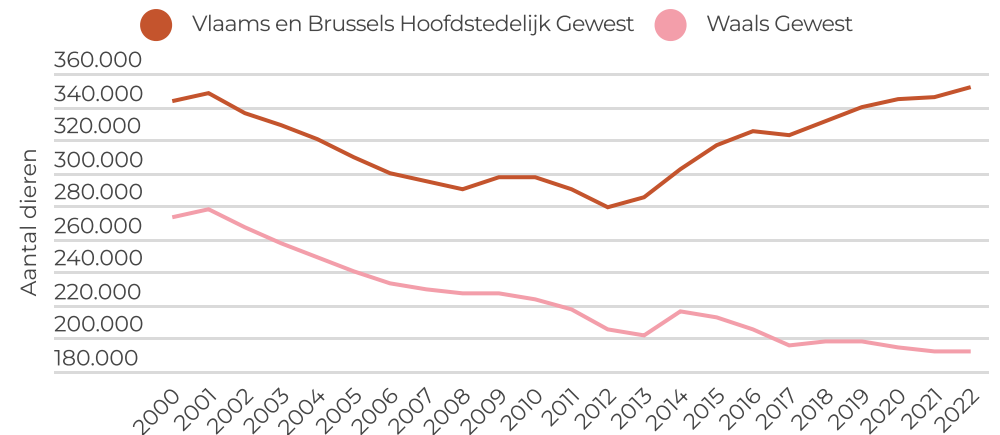
Download data

Evolutie van de rundvee sinds 2000

Download data

Evolutie per gewest van de melkvee sinds 2000

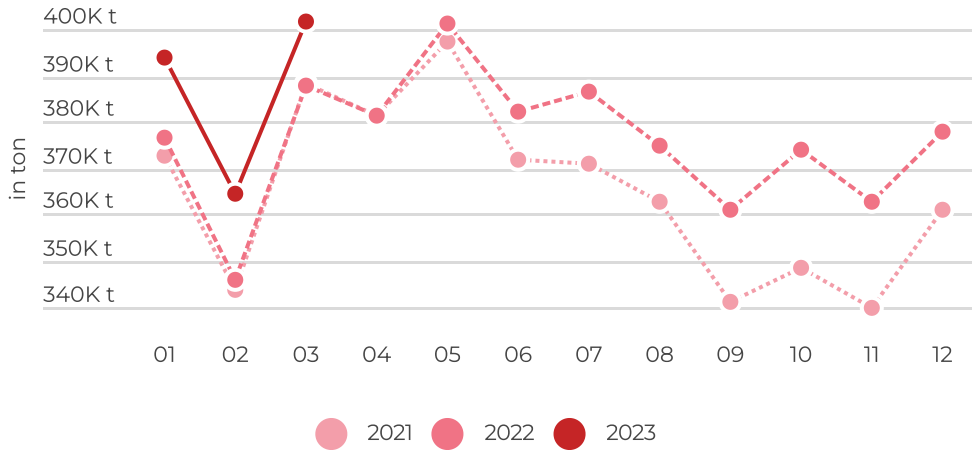

Download data

Zuivel

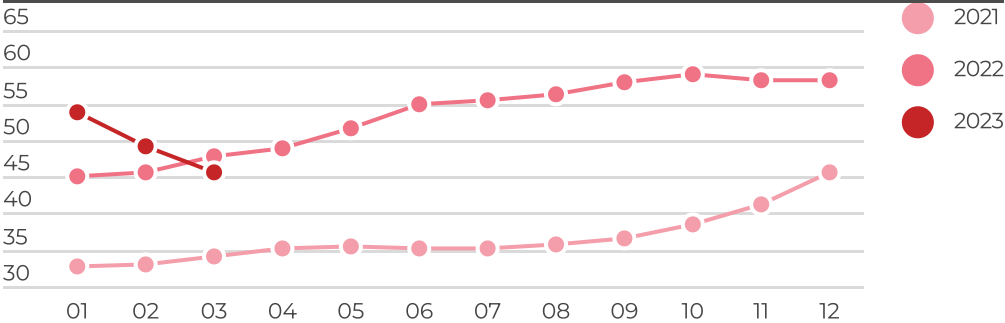
In 2022 zijn de afzetprijzen voor koemelk sterk gestegen dankzij prijsstijgingen voor boter en melkpoeder. De productie van boter, melkpoeder en producten op basis van melkpoeder stijgt ook, terwijl de productie van consumptiemelk is gedaald ten opzichte van 2021 en lager is dan het gemiddelde van de afgelopen 5 jaar. Het volume opgehaalde melk is toegenomen.

Opgehaalde koemelk

Download data

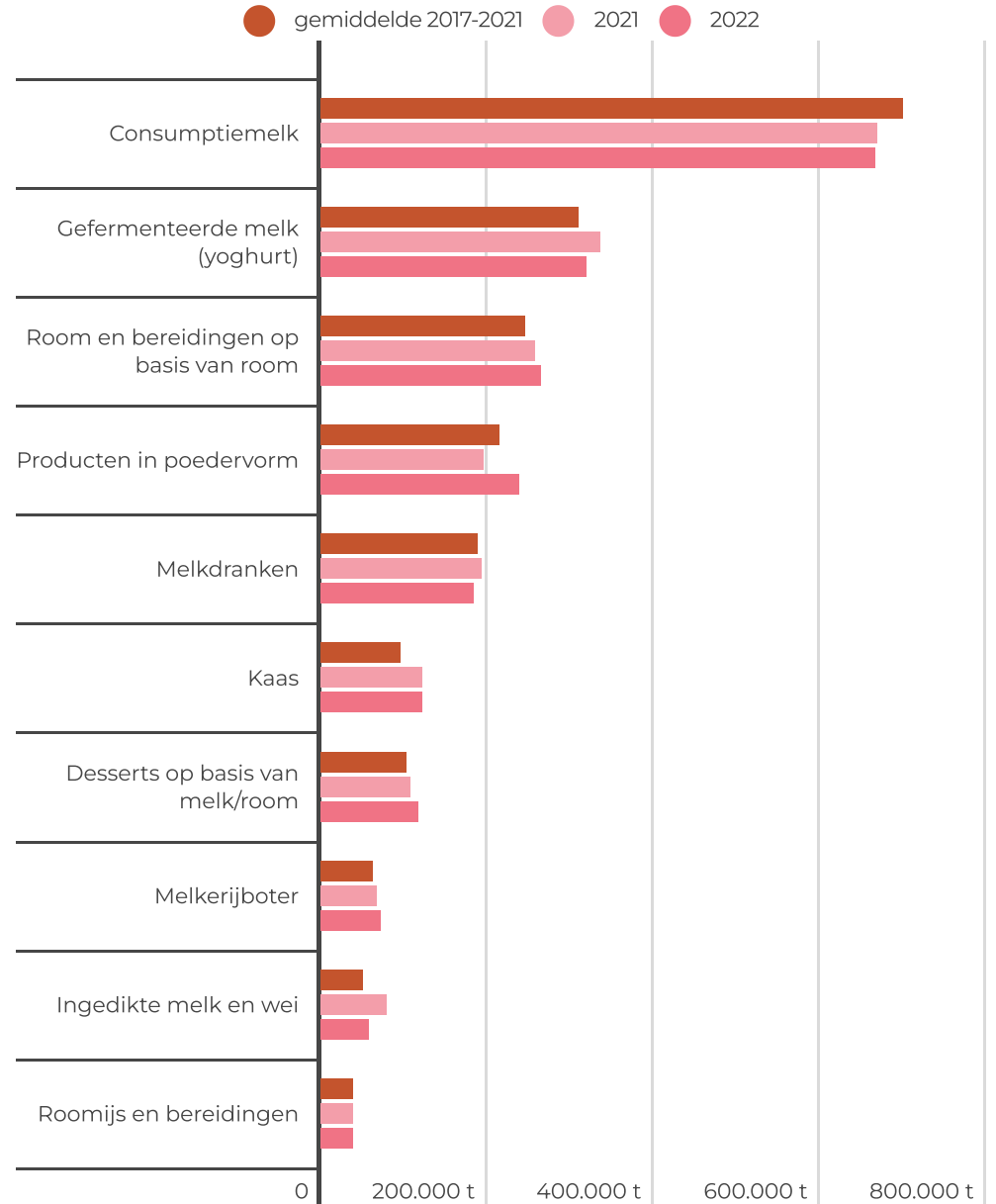
Reële prijs koemelk 2021-2023 (€/100kg)

Download data

Bron: CBI, BCZ

Voornaamste vervaardigde zuivelproducten (in ton)

Download data

Economie

04

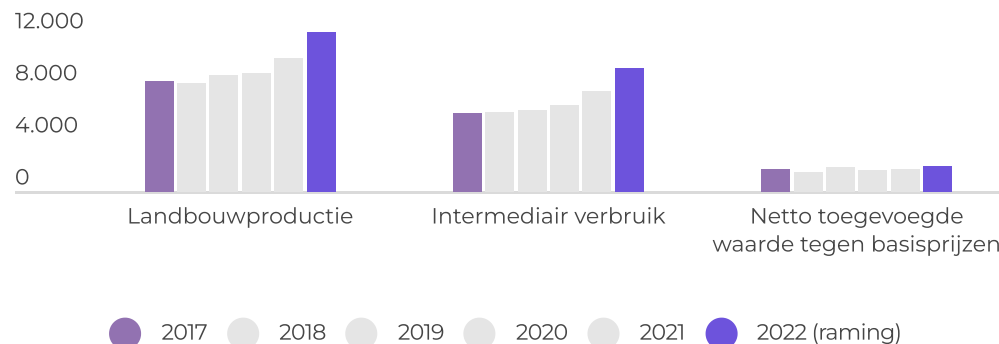
Economische rekeningen

In 2022 hebben de toegenomen kosten voor energie en landbouwgrondstoffen een directe invloed gehad op alle productiemiddelen van de landbouwsector. Op basis van de tweede ramingen van de economische rekeningen is het intermediair verbruik met 23,3% gestegen ten opzichte van 2021. De productiewaarde zou dan weer met 19,5% moeten stijgen. Voor het geheel aan productiewaarde van de landbouwsector, wordt het prijseffect van +23,5% gecompenseerd door een negatief volume-effect van -3,3%. De netto toegevoegde waarde zou echter met 11,9% stijgen en zou hoger zijn dan het gemiddelde van de 5 voorgaande jaren.

Wat de landbouwteelten betreft, wordt geschat dat de afzetprijzen voor granen stijgen ten opzichte van 2021 (+26,8%). Het productievolume nam ook toe dankzij de goede opbrengsten van de wintergranen. De productiewaarde zou dus met 47,3% moeten stijgen ten opzichte van 2021.

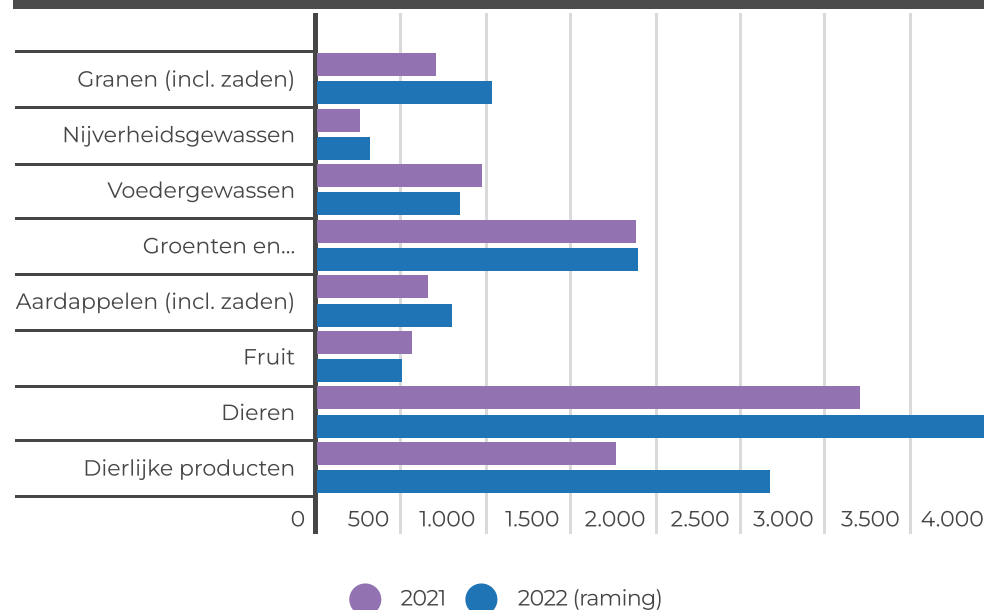
De productiewaarde van nijverheidsgewassen is eveneens toegenomen, maar in mindere mate (+24,3%). Voor deze campagne zouden de bietentelers gedeeltelijk profiteren van de prijsstijging van witte suiker. Het prijseffect wordt geschat op +22,6%. Deze stijging van de afzetprijzen in combinatie met hogere opbrengsten zou de productiewaarde van de suikerbietensector met 28,1% moeten doen toenemen ten opzichte van 2021. Ten slotte heeft de dierlijke productie geprofiteerd van een positief prijseffect voornamelijk ten gevolge van de prijsstijgingen voor varkens, melk en eieren. De prijsstijging voor dieren wordt geraamd op 29,7%, maar de productie zal naar verwachting met 5,4% dalen.

Evolutie van de totale productiewaarde, het intermediair verbruik en de netto toegevoegde waarde (miljoen euro)

Download data

Landbouweconomische rekeningen: waarden tegen basisprijs (mln €)

Lexicon

Grootvee-eenheid (GVE)

GVE is een omrekeningsfactor om landbouwdieren op een uniforme manier weer te geven en te vergelijken door middel van coëfficiënten.

Oppervlakte cultuurgrond (OCG)

De oppervlakte cultuurgrond (OCG) is de door het landbouwbedrijf gebruikte oppervlakte bouwland, blijvend grasland, meerjarige teelten en tuinen voor eigen gebruik. Dit gebied omvat dus wel serres, maar geen bedrijfsgebouwen en erven.

Schijnbare vleesconsumptie

De schijnbare consumptie komt in realiteit overeen met de bronnen van het vlees (netto productie + vleesinvoer) waarvan de uitvoer van vlees afgetrokken wordt. Dit begrip stemt dus meer overeen met de terbeschikkingstelling op de binnenlandse markt dan met de uiteindelijke consumptie van het vlees.

Indexcijfer vergelijking

De vergelijking tussen het indexcijfer van de producentenprijzen voor de productie van varkens en het prijsindexcijfer van mengvoeders voor mestvarkens maakt het mogelijk op vereenvoudigde wijze de ontwikkeling van de financiële inkomsten van de sector in verhouding tot de ontwikkeling van de kosten te evalueren. Voor een volledige raming van de rentabiliteit van de sector moet met andere variabelen rekening worden gehouden.

Veebezetting

Veebezetting = Grootvee-eenheid / oppervlakte cultuurgrond (in ha)

Producentenprijsindex Indexcijfer dat de gemiddelde prijsontwikkeling weergeeft van de landbouwproducten betaald aan de producent. Samengestelde voederindex Index die de gemiddelde prijsontwikkeling van mengvoeders (mengsels van primaire grondstoffen) per diercategorie weergeeft.

Zelfvoorzieningsgraad De zelfvoorzieningsgraad geeft aan in welke mate de binnenlandse productie van een regio of land alle behoeften van de regio of het land dekt. In het kader van de bevoorradingsbalans van vlees wordt hij berekend als de verhouding tussen het BBP en de schijnbare menselijke consumptie.

Productierichting (PR) De PR van een landbouwbedrijf wordt bepaald door het relatieve aandeel van de bruto standaardproductie van elk product in de totale bruto standaardopbrengsten van het bedrijf. De communautaire typologie onderscheidt 8 hoofdcategorieën van PR. Een bedrijf wordt als gespecialiseerd in een categorie beschouwd als deze categorie goed is voor meer dan 2/3 van de totale bruto standaardopbrengsten.

Bruto standaardopbrengsten (BSO) De BSO vertegenwoordigen de gemiddelde monetaire waarde van een productie-eenheid (per hectare of per dier) die in de loop van een jaar wordt verworven.